

Az EU joga és politikái (jog 2)

Jogforrások I.

1

Témakör és irodalom

- ▶ Jogforrások az EU-ban I. (elsődleges jogforrások) (Gombos Katalin: Európai jog – Az Európai Unió jogrendszere. Wolters Kluwer, Budapest, 2019. ISBN 978 963 295 890 3 (41-50. o.)

Jogforrások

- Elsődleges
- Másodlagos
- Egyéb?

Az Európai Unió elsődleges joga

- ▶ Az alapító szerződések, illetve azok módosításai (a hozzájuk fűzött Jegyzőkönyvek, Nyilatkozatok)
- ▶ Csatlakozási Szerződések
- ▶ Költségvetési Szerződések
- ▶ Általános jogelvek

Az Európai Unió alapszerződése I.

- ▶ 1951-ben elfogadott Párizsi Szerződés (az ESZAK alapító szerződése), amely 1952. július 23-án lépett hatályba (ma már nem hatályos, 50 év határozott időre kötötték);
- ▶ 1957-ben, Rómában aláírt két nemzetközi szerződés (egyfelől az Európai Gazdasági Közösséget létrehozó Római Szerződés, másfelől pedig az EURATOM Közösséget létrehozó Római Szerződés), melyek 1958. január 1-jén léptek hatályba;

Az Európai Unió alapszerződéseii II.

- 1965-ben megkötött, 1967-ben hatályba lépett Egyesülési (Fúziós) Szerződés (Merger Treaty);
- 1986-ban aláírt és 1987. július 1. napján hatályba lépett Egységes Európai Okmány (Single European Act - SEA);

Az Európai Unió alapszerződése III.

- ▶ az Európai Uniót létrehozó 1992. évi Maastrichti Szerződés (Treaty on the European Union), amely 1993. november 1. napján lépett hatályba;
- ▶ 1997. évi Amszterdami Szerződés, mely 1999. május 1-jén lépett hatályba;
- ▶ 2001-ben aláírt Nizzai Szerződés, mely 2003. február 1. napján lépett hatályba;

Az Európai Unió alapszerződése IV.

- 2007. december 13-án aláírt Lisszaboni Szerződés, mely 2009. december 1-jén lépett hatályba.

Jelenleg hatályos szerződések:

- EUSZ
- EUMSZ
- Euratom
- Alapjogi Charta

Alapító szerződések, módosítások

- ▶ Alapító szerződések szoros értelemben:
- ▶ ESZAK, EGK, EURATOM
- ▶ EU Szerződés (Maastricht)
- ▶ Módosítások:
- ▶ Egységes Európai Okmány, Maastrichti Szerződés, Amszterdami Szerződés, Nizzai Szerződés, Lisszaboni Szerződés

Alapító szerződésekhez kapcsolódó dokumentumok

- Jegyzőkönyvek
- Mellékletek
- Nyilatkozatok
- a) a Szerződések egyes rendelkezéseire,
- b) a Szerződésekhez csatolt Jegyzőkönyvekre,
- c) a tagállamok nyilatkozatai

Alapító szerződés módosítások technikája

- ▶ Kormányközi konferenciák (átfogó módosítások)
- ▶ EUSZ 48. cikke:
- ▶ rendes felülvizsgálati eljárás (Konventtel vagy kormányközi konferenciával)
- ▶ egyszerűsített módosítás (2 eset)

Csatlakozási Szerződések

- Csatlakozások:
- Északi kibővülés
- Déli kibővülés (2 lépcsőben)
- Volt EFTA-államok
- Keleti kibővülés (2 lépcsőben)
- Horvátország

Csatlakozási Szerződések

- ▶ Horvátország (2012), Bolgár Köztársaság és Románia (2005), Cseh Köztársaság, Észtország, Ciprus, Lettország, Litvánia, Magyarország, Málta, Lengyelország, Szlovénia és Szlovákia (2003), Ausztria, Finnország és Svédország (1994), Spanyolország és Portugália (1985), Görögország (1979), Dánia, Írország és az Egyesült Királyság (1972)

Költségvetési Szerződések

- ▶ Nem az éves költségvetés
- ▶ „saját források”
- ▶ Egyéb bevételek, kiadások

Általános jogelvek

- ▶ A Bíróság ítélkezési gyakorlata által kialakított források
- ▶ értelmezés segítői
- ▶ megsemmisítési eljárásban a kereset jogalapja
- ▶ kötelezettségszegés alapja
- ▶ Unió kártérítési felelősségének alapja

Leggyakoribb általános jogelvek

- arányosság
- egyenlőség (egyenlő elbánás)
- jogbiztonság
- eljárási jogosítványok
- alapjogok védelme

Általános jogelvek

- ▶ EUSZ értékklauzulájának beiktatásával a korábban kimunkált jogelvek többsége bekerült a Szerződés szövegébe,
- ▶ a külön itt nem nevesített általános jogelvek vagy doktrínák másik része Jegyzőkönyvekben kapott írásbeli alakot